



»Dakle na sveti tekst, sveta muzika«

(A. Vidaković)

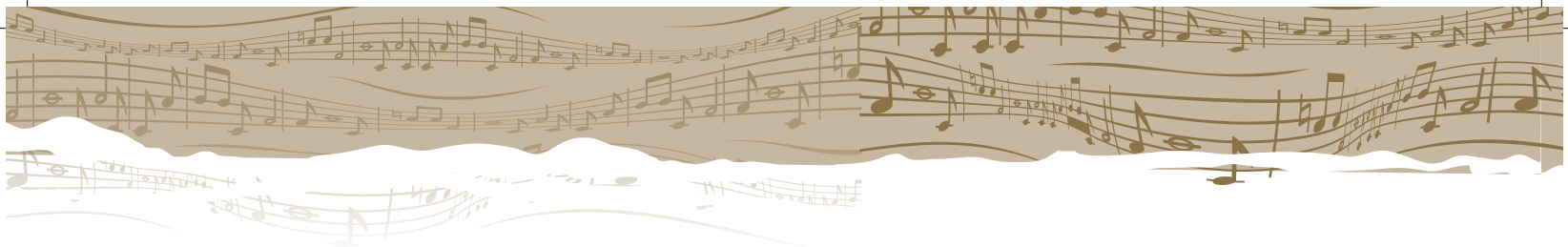


Ovaj broj časopisa *Sveta Cecilija* donijet će, uza stalne rubrike, redoviti glazbeni prilog, kao i jedan dio radova sa znanstvenoga simpozija o crkvenom glazbeniku Albi Vidakoviću. Naime, ove godine slavimo njegovu stotu obljetnicu rođenja i pedesetu obljetnicu smrti. U svojem kratku životu ostvario je maksimalno i ostavio nam je neizbrisive i za hrvatsku crkvenu glazbu značajne tragove kao crkveni glazbenik, pedagog, skladatelj, muzikolog i nadasve osnivač Instituta za crkvenu glazbu pri Katoličkomu bogoslovnomu fakultetu. Još smo pod dojmom putovanja i proslavljenih dana Albe Vidakovića od 15. do 18. svibnja u njegovu rodnom gradu Subotici i radosna susreta s Hrvatima Subotice, svećenicima, mjesnim bisku-

pom mons. Ivanom Penzešom i drugim dobroćudnim i dragim ljudima, koji su nas primili s posebnom gostoljubivošću kako samo znaju Bunjevci Hrvati. Domaćini su upriličili i organizirali na zavidnoj visini međunarodni znanstveni simpozij o Vidakoviću i njegovu glazbeno-liturgijskom djelovanju.

U vrevi suvremenoga života, silnoj produkciji glazbe svih žanrova i stilova, u vremenu kad je i crkvena glazba pod snažnim utjecajem svjetovnih stilova, dobro se je prisjetiti i predstaviti čovjeka koji se bavio crkvenom glazbom i posvetio joj sve svoje umne i tjelesne snage. Želio je svojim glazbenim umijećem služiti glazbi, koja je najizvrsnija službenica liturgije i koja želi potaknuti misli i pogled čovjeka u visine, gdje prebiva vječna mudrost Oca Nebeskoga, u zajedništvu triju božanskih osoba. Vidakovićeva nastojanja i mnogostruko djelovanje na glazbenom području ima upravo taj cilj. Želja mu je otkriti crkvenoglazbeno blago hrvatske prošlosti i usmjeriti tim prokušanim putem i novo blago crkvene glazbe. On je jedan od onih osobnosti koji je htio reći i otkriti svu milinu glazbe koja nastaje za obred i

koja po njemu mora biti nadahnutna, inspirirana snagom božje riječi i samo toj riječi želi udovoljiti. Shvatiti bit liturgijske glazbe znači shvatiti bit liturgije, bit obreda i bit molitve, koja se ostvaruje vrlo snažno i po zanosnu pjevanju. Silna glazbena kultura razvila se unutar kršćanskoga kulta te je zvonila od prvih dana kršćanstva, tijekom staroga i srednjega vijeka sve do danas. O tome treba govoriti i pisati, toga se naši kršćanski mediji svih vrsta ne smiju sramiti. Ta kultura nije bilo što, ta crkvena kultura duha nosila je k Bogu pokoljenja vjernika, svih uzrasta, rasa i boja. Crkvena glazba ne treba ništa posuđivati i tražiti utjehu u svjetovnim stilovima, ona ima u svojem bazenu ogromnu inspirativnu snagu i građu i za naše vrijeme. U tom smislu čitamo rečenicu u Vidakovićevu članku iz 1946. godine u *Svetoj Ceciliji*: »Hrvatska glazbena prošlost pokazala nam je putove za budućnost. Koliko suvremena hrvatska glazbena umjetnost bude imala opravdanje pred svojim narodom, toliko će biti cijenjena i u ostaloj zajednici evropskih naroda.« Vidaković je te činjenice bio svjestan i zato svoju inspiraciju ne traži u izvanjskim



glazbenim stilovima i načinima, već želi stvoriti glazbu blisku crkvenoj tradiciji i blisku hrvatskomu vjerniku, koji je doista njegovu glazbu prepoznao kao svoju. Želio je stvarati istinsku crkvenu glazbu, natopljenu crkvenom glazbenom tradicijom i bogatstvom hrvatskoga narodnoga melosa. Bio je svjestan da jedino takva, autentična crkvena glazba može opstati i ostaviti traga. Upravo o toj posebnom estetici crkvene glazbe piše u časopisu *Sveta Cecilija* 1943. godine: »Često puta ćemo susresti ljude – pa i same stručne glazbenike – koji misle, da je duhovna ili crkvena glazba sve ono, što je komponirano na kakvi sveti tekst uzet iz svetog Pisma, ili iz koje druge crkvene knjige. A to je potpuno krivo. Jer da se jedna skladba može nazvati duhovnom ili crkvenom mora u sebi, u svojoj melodici, ritmici i harmoniji biti vjerni odraz sadržaja teksta. Dakle na sveti tekst, sveta mu-

zika. Skladba mora biti odraz duboke, iskrene i proživljene vjere, daleko od svake profanosti bilo po motivu, bilo po obradi... Slušalac mora osjetiti i u glazbi onu razliku između načina izražavanja svagdašnjih doživljaja od onih, koji se odnose na misao, osjećaj i čuvstva izraženih u čast ili iz poštovanja prema Stvoritelju. Zato Crkva s tolikom energijom i strogošću znade nastupiti u obranu svetosti liturgije...«

Takvih spoznaja danas nam je nadasve potrebno, da se ne izgubimo u duhu pomodarstva i prolaznoga. Vidaković je volio svoju domovinu i svoj narod i zato mu je bilo stalo kako će taj narod pjevati i pjesmom slaviti Gospodina. Bio je svjestan da duhovna izgradnja naroda kreće od pojedinaca i zato kaže u svojem članku: »Bez duhovne izgradnje pojedinaca, nema duhovne izgradnje zajednice, niti naroda.« (*Sv. Cecilija*, 1946. godine.)

Želio je svojom glazbom biti prepoznatljiv u svojem hrvatskom narodu, pa poučno piše u jednom članku: »A široki slojevi naroda imaju nepogrešiv osjećaj za ono što je njegovo. Ako u glazbenim djelima, makar ona bila pisana i najsmelijim sredstvima suvremenog glazbenog izražavanja prepozna sebe, miris svoje zemlje, osjeti boli i radosti svoga života, on će to djelo prigriliti i kroz njega stvoriti jedinstvo misli i osjećaja, koje treba da prožima svakoga pripadnika naroda.« (*Sv. Cecilija*, 1946. godine.)

Spomen na Vidakovića i njegovo djelo neka svima nama bude ohrabrenje i poticaj u njegovanju, pronicanju i stvaranju autentične crkvene glazbe, prepoznatljive sadašnjim naraštajima vjernika, ali i budućima.

Svim čitateljima časopisa *Sveta Cecilija* želimo ugodno i mirno ljetno te plodonosan odmor za tijelo i dušu.

Miroslav Martinjak

